

Uanede muligheder

"Men I skal få kraft, når Helligånden kommer over jer, og I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og lige til jordens ende" (ApG 1,8).

Hovedtanke

Når vi har adgang til det potentiale, som Gud har nedlagt i os, højnes vores livskvalitet. Det er godt for livsudfoldelsen og kan være til velsignelse for andre.

Introduktion

"Ifølge ApG 1,7f. sagde Jesus følgende til sine disciple inden sin himmelfart: 'Det er ikke jeres sag at kende tider eller timer, som Faderen har fastsat af egen magt. Men I skal få kraft, når Helligånden kommer over jer, og I skal være mine vidner'. Hvis disciplene havde brug for noget på dette tidspunkt, så var det helt bestemt kraft fra oven. Fyrre dage forinden – ved Jesu tilfangetagelse, dom, korsfæstelse og opstandelse – kom apostlenes svagheder ubarmhertigt til syne og var tydelige for enhver. Judas havde forrådt Jesus. Peter havde fornægtet sin Herre. Johannes var som den eneste sammen med kvinderne blevet ved korset – alle andre var flygtet i angst og rædsel. Alle de, der egentlig ønskede at følge Jesus gennem tykt og tyndt, havde svigtet på det ynkeligste. Mærkelig nok sagde Jesus som den opstandne netop til dem, der havde fornægtet ham og ladt ham i stikken: 'I vil modtage kraft'" (Hans Peter Royer, *Wofür mein Herz schlägt*, SCM Hänssler 2018, 149).

I dag har vi stadig brug for denne kraft, først og fremmest når det handler om at vidne om vores tro. Mange oplever det som "en pligt", føler sig kraftesløse og har for lidt viden om deres gaver. Derfor lider de under et ubehageligt pres forbundet med skyldfølelse. Andre fortrænger den generende pligt. Hvordan kan kristne opnå indre fred, bringe deres liv til udfoldelse og være andre til velsignelse på samme tid?

Mit liv med mine gaver

1 Kor 12,12-23

Er "legemet" et billede på Kristus eller menigheden?

Hvilke styrker og begrænsninger findes hos de enkelte lemmer?

Baggrund

Menneskets bevidsthed om, at det er unikt, lader det erkende, at det er en enestående kombinationen af baggrund, personlighed og natur sammen med dets tanker, følelse og evner. Den enkelte adskiller sig fra andre med hensyn til kultur og sprog ("jøder eller grækere"), jobsituation og selvstændighed eller afhængighed ("trælle eller frie").

Gud ønsker og støtter individualitet, forstærker den endog med gaver, som han giver. For Gud er alle mennesker individuelle, bemærkelsesværdige personligheder. Paulus lægger sig netop i selen for dem, der befinder sig på kanten af samfundet med en beskeden og upåagtet tilværelse (v. 22-23).

Men apostlen markerer også individualitetens grænser. Det enestående er i sig selv ufuldkommet og kan kun komme til udfoldelse med sin særegenhed i samspillet med andre enestående. Dette er kendetegnet for et samfund, det være sig af politisk natur som i Aristoteles' billede af legemet eller som hos Paulus af menigheden.

Til fordybelse

Menigheden er ikke nogen homogen gruppe af mennesker, hvor alle ligner hinanden. Den er ikke en samling mennesker med de samme baggrunde, der alle tænker ens. Den er snarere en dynamisk bevægelse af individuelle personligheder med forskellige gaver, som er forenede i deres kærlighed til Gud og hans ord, som åbenbarer Guds vilje og frelsesplan.

Til eftertanke

"Gud har skabt dig som et unikt menneske – ligesom alle andre" (ukendt).

Gud, alle gavers giver

1 Kor 12,11.18
Ef 4,7

Hvilken rolle spiller Guds vilje i opbygningen af menigheden?

Baggrund

Gud har sat hver enkelt del på dens plads, som han vil (1 Kor 12,18). *Og Helligånden* uddeler sine gaver til enhver på den måde, som han vil (v. 11). Gud omklammer ikke mennesket. Grundlaget er stadig den frie beslutning for at bekende sig til *Kristus*, som er legemet (v. 12-13).

Gud *tilmåler*. "Hvert enkelt led hjælper til med den styrke, det har fået tilmålt" (Ef 4,16). Derfor modtog "hver enkelt af os ... nåden givet som gave tilmålt af Kristus (v. 7). Det guddommelige mål er at kunne "rumme [hele*] Kristi fylde" (v. 13) [**Studiebibelen IV,106*, kommentar til Ef 4,13]

Her taler Paulus ikke om nådegaver (gr. *charismata*), men om nåden (*charis*). Det er ikke frelsens nåde, der menes, men den nåde, som på forskellig måde virker på den enkelte. Menigheden skal opbygges i samspil med alles individuelle mål af nåde, som de har erfaret. Med Guds nåde overdrages ansvaret for profeternes, evangelisternes, hyrdernes og lærernes tjeneste (v. 11) og for alle andre store som små ansvarsområder.

Til fordybelse

Der ligger ansvar og samtidig aflastning i, at Gud fordeler gaverne og tildeler de tilsvarende opgaver. Overdragelsen af ansvar ærer den, der får det tilmålt. Den, der overdrager ansvaret, har nemlig tillid til, at opgaven løses med kompetence. Aflastningen ligger i, at Gud ikke stiller for store krav. Han tilmåler menneskene opgaver "alt efter hvor dygtige han mente, de var" (*Matt 25,15b Bibelen 2020*).

Til eftertanke

Når Gud giver gaver og overdrager ansvar, er det ufortjent nåde. Gud giver os den opgave at udstyre andre med *hans* gaver og tjene dem i kærlighed. Menigheden vokser ved tjeneste (Ef 4,16)

Helligånden – giver og gave

Luk 11,13
Mark 16,16-18
ApG 2,38-42

Baggrund

Hvordan adskiller Åndens "gave" sig fra Åndens "gaver"?

I sin lignelse sidestiller *Lukas* en faders gave med Helligånden, hvormed han beskriver Helligånden som den himmelske faders gode gave til dem, der beder.

Apostlenes Gerninger lægger vægt på noget andet. Også her gælder Helligånden nok som en gave, men grundlaget for modtagelsen er ikke bøn, men omvendelse og dåb i Jesu Kristi navn. Helligånden bliver således et segl, en guddommelig bekræftelse (sml. Ef 1,13).

Markus taler også om dåben og i den sammenhæng understreges troens betydning. De, der efter Jesu Himmelfart tror og bliver døbt, vil modtage gaver som tegn: uddrive dæmoner, tale på andre sprog, helbrede syge mm.

Ligesom Jesus blev salvet "med Helligånd og kraft, ... gjorde vel og helbredte alle, der var under Djævelens herredømme" (ApG 10,38), oplever de kristustroende nu på samme måde Helligåndens gave og kraft og myndigheden i hans gaver.

I hver af de nævnte tilfælde bygger Helligåndens gave – og hvor *han* er, er også hans gaver – på en relation til Kristus og den himmelske fader.

Til fordybelse

Simon – en tvivlsom type. Han, der tidligere optrådte som magiker, omvender sig. Forbløffet iagttager han, hvordan Helligånden kommer over dem, som disciplene lægger hænderne på, og han tilbyder penge for at komme i besiddelse af denne fuldmagt (ApG 8).

Åndens gaver bliver ikke givet, for at man på nogen måde kan profitere af den eller kan høste ros fra andre. De er heller ikke magiske evner, men knyttet til den levende relation til Kristus.

Bliv opmærksom på dine gaver

1 Kor 1,4-9

Hvad gør menigheden i Korinth så speciel?

Hvordan begrunder Paulus, at alle gaver findes i denne menighed?

Til fordybelse

"Gud har selv bestemt, hvilke kristne der efter hans plan ... burde varetage de forskellige embeder. Det er menighedens ledelse, der har til opgave at hjælpe medlemmerne med at blive opmærksomme på deres gaver, de har fået af Gud og finde de dertil svarende opgaver ...

De fleste kristne ... har imidlertid enten slet ingen opgaver eller en, som ikke svarer til deres gaver, i menigheden ... Et menneske, der engagerer sig i en opgave, der ikke svarer til dets gaver, ligner et kvadratisk hjul ...

Et interessant resultat af vores undersøgelse er, at næppe nogen kendsgerning har en så stor indvirkning på en kristens livslykke som den, at vi lever svarende til vores åndelige gaver ... Siden jeg har bestræbt mig på at leve konsekvent i samklang med mine åndelige gaver, har jeg konstateret tre ting. For det første er jeg et lykkeligere menneske ... For det andet er jeg blevet noget mere effektiv ... Og for det tredje misforstås jeg af andre kristne mere end nogensinde! Måske er den tredje erfaring den nødvendige pris, vi må betale, hvis vi skal følge Guds kald" (Christian A. Schwarz, *Das 1x1 der Gemeindeentwicklung*, C&P Verlag Emmelsbüll 1999, 13f.).

Til anvendelse

Prøv disse trin for at blive opmærksom på dine gaver:

1. Bed om det.
2. Gør en indsats (for andre). Gaver udfoldes, når de bliver anvendt.
3. Gaverne ligger ofte indenfor vores interesseområde. Hvordan kan de bruges i menigheden?
4. Hvis du har en formodning om at eje en bestemt gave, så anvend den ved enhver given lejlighed. Sådan kan du sikre dig, at du virkelig ejer den. Spørg desuden andre om, hvad de mener?

Udfolde gaver

Matt 25,14-30

Hvad er formålet med denne lignelse?

Baggrund

Lignelsen om de betroede talenter (1 guldtalent: ca. 33-37 kg) tematiserer problemet med forspildt eller ubenyttet potentiale. Skildringen af den tredje tjener indtager den største del af fortællingen. Bebrejdelsen, at han i det mindste kunne have bragt den betroede formue til vekselererne, antyder, at der i de gaver, Gud giver, ligger en potentiel mulighed for forøgelse. Denne tjener burde således blot anvende eller investere formuen på en eller anden måde. Selv det mindste tiltag ville have gavnet uden, at hans kræfter slap op.

"Det ville være helt fatalt at nægte at gøre en indsats, enten på grund af mangel på begavelse eller på grund af harme over en sådan mangel – men i virkeligheden bare for at få ro og ikke tage nogen chancer eller måske også for ikke at rode sig ud i noget. Selvom et sådant menneske hverken handler forbyderisk eller uoverlagt, har han kun rettet sine tanker på sit eget 've og vel' og ikke på sin herres sag" (*Stuttgarter Erklæringsbibel* (SEB) 1449).

De andre to tjenere anføres som kontrast. Deres potentiale forøges med deres indsats. Lignelsen indeholder ikke nogen mulighed for tab. Der findes kun overskud. Og det er ikke vigtigt, hvor stort det er. Lignelsens mål er at skelne mellem tro og utro tjenere. Det er en moralsk vurdering, som herren henholdsvis belønner eller revser. Som følge af deres indsats ændres også tjenernes position. De har kvalificeret sig til større opgaver og ansvar. Dog er det ikke "karriereforløbet", men herrens glæde, der står i centrum. Men glæden vil deles med nogen.

Til fordybelse

Åndelige gaver er sjældent helt udfoldet fra begyndelsen af. Ligesom frøet i sig har kraft til at vokse, lægger Gud sine gaver i menneskene, så de kan udfolde sig.

Formålet med åndelige gaver

Mark 13,34-37
Ef 4,13-16

Hvad vil Jesus sige med denne lignelse?

Hvad er målet med anvendelsen af åndelige gaver?

Baggrund

Markus slutter Jesu beskrivelse af verdens ende og hans komme med henvisningen til, at ingen ved, hvornår tiden er inde, og derfor påbydes bestandig årvågenhed (Mark 13,32-33). Han illustrerer årvågenhedens betydning med en lignelse.

En mand (øjensynligt Jesus) forlader sit hus og rejser til udlandet – en hentydning til hans himmelfart. Han overdrager fuldmagten til sine disciple og tildeler dem opgaver. Opgaven at våge tildeles dørvogteren (v. 34), men ikke kun ham. Hans opfordring *våg derfor* er henvendt til alle (v. 35).

Teksten er kort og beskriver ikke opgaver og ansvar i detaljer. Desto tydeligere er det, at manden ønsker, at tjenerne ikke er uvirksomme, når han vender tilbage, men våger. Det vil sige, at de holder forretningen kørende. Det ser ud til, at gavernes og opgavernes mening og formål ligger i en ansvarlig handlen i Jesu ånd, der er orienteret med Guds rige for øje. Gaverne og opgaverne er således af betydning i Guds frelsende gerning og i forberedelsen til Jesu komme.

Paulus understreger mere betydningen af (op-)gaverne i menighedens aktuelle situation: enhed i troen, erkendelsen af Guds søn, åndelig styrke, troens stabilitet, kærlighedens samhørighed samt den indre vækst i Kristus.

Resumé

Beslutningen for Kristus lader løftet om Helligånden blive til virkelighed. Han udruster os med gaver og kompetencer. De gør det muligt at berige andres liv, invitere dem til at få en nær relation til Kristus eller styrke dem i den. Denne indsats giver os en tilfredsstillelse og udfoldelse af ens egen personlighed.

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

Supplerende
spørgsmål

1. "Gud opfordrer mennesket til at bygge med på Guds rige. Mennesket beder: 'Herre, det klarer jeg ikke', og Gud svarer: 'Det ved jeg, men jeg er glad for, at du nu også erkender det!'" (Arno Backhaus, forfatter og sangskriver – han kalder sig "e-fun-gelist" og "missio-nar")

Hvad får I ud af denne samtale?

Under hvilke omstændigheder har I det på samme måde?

Hvilket håb findes (indirekte) i dette udsagn?

1 Kor 1,4-7

2. Ingen mangel på gaver i Korinth.

Hvordan oplever I det i jeres menighed?

Hvordan har I det, når I skal overtage opgaver, der ikke svarer til jeres gaver?

Hvordan løser I problemet, når der mangler gaver?

1 Kor 12,4-12

3. Hvilke begrænsninger og suppleringer ser I i de forskellige gaver?

Hvilke opgaver eller bidrag i menigheden giver jer glæde og falder jer let?

Hvilken gave eller hvilke gaver opdager I hos andre?

Matt 25, 14-30

4. Hvad er problemet?

Hvilke positive konsekvenser kan vi udlede af, at gaverne anvendes?

Fordybelses-
spørgsmål

5. Hvilken indflydelse har udfoldelsen af jeres gavepotentiale på jeres livskvalitet?